

det gik saaledes her, at det var et lille Stønk, der skulde til mig fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds foruden de mangfoldige, han oftere ogsaa her i Salen har søgt at kaste paa mig; det skulde med her, men det forekommer mig, at det var et uheldigt Forsøg.

Formanden: Jeg skal blot bemærke, at den personlige Bemærkning, som den ærede foregaaende Taler rettede til det sidsttalende Medlem, ikke var af den Natur, at den kunde kaldes fornærmelig. Forøvrigt skal jeg med Hensyn til den foregaaende Talers Bemærkning om et enkelt Lovforslag, der tidligere har været til Behandling her, og som han omtalte som ikke her endelig vedtaget, til Forebyggelse af Misforstaaelse, hvis dette Punkt senere skulde blive berørt, minde om, at dette Lovforslag, nemlig Loven om Stadesløsholdelse for den 10de Fæstefamilie, er i sin Tid bleven endeligt vedtagen af dette Thing.

Scavenius: Som det høie Thing vil se, har jeg ikke set mig istand til at deltage i nogen af de Indstillinger, der til denne Behandling ere fremkomne fra Udvalget. Min Grund dertil har været den, at, da der fra den høie Regerings Side er fremkommet Forslag af den Natur, at jeg under ingen Omstændigheder vil se mig istand til at gaa ind derpaa, saa er det forekommet mig, at min Stilling vilde være klarest ved ikke at tiltræde noget som helst af Forslagene og i det Hele heller ikke selvstændig at stille noget Ændringsforslag. De Forslag af Regeringen, som jeg har tilladt mig at betegne paa denne Maade som Forslag, det vilde være mig umuligt at komme til at stemme for, ligge imidlertid ikke for i Dieblirket, de komme først senere tilstede. Jeg skal imidlertid dog, da jeg har faaet Ordet, gjøre et Par Bemærkninger om to af de Ændringsforslag, som den høitærede Indenrigsminister har stillet. Det nuværende Lovforslags § 3 gaar jo ud paa at bevare Fæstetvangen for al den Jord, der henligger under en Fæstegaard, selv om Gaarden udstyffes, altsaa at indføre Fæstetvang paa Huse. Derpaa har den høitærede Minister ikke villet gaa

ind, og det kan jeg jo ikke Andet end anerkjende. Det vilde vistnok være saa langt fra i det Almindeliges Interesse, at man tvertimod kunde sige, at det vilde være dets Modsatte, hvis en saadan Bestemmelse blev gjældende Lov heri Landet, thi Følgen vilde ganske simpelt være den, at ingen Fæstegaard vilde blive udstyffet, hvor ikke absolut Nødvendighed tvang dertil, og Følgen deraf vilde atter paa de større samlede Fæstegodsfer være den, at den arbejdende Befolkning ikke vilde være istand til at skaffe sig Hus og Hjem. De vilde med Nødvendighed blive drevne fra deres Hjemstavn eller blive nødsagede til at tage tilstafte med Jndersters Kaar. Jeg tror derfor, at Paragrafen, som den ligger for, er saa fordervelig, som muligt er, men selv med den Ændring, som den høitærede Minister har stillet til den, vil jeg ikke kunne stemme derfor. Jeg er enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen) i, at efter den Betragtningssmaade, som den ærede Minister har af Fæstetvangen, saa er det et underligt Forslag. Den ærede Minister har udtalt ved 2den Behandling af denne Lov følgende Ord: „De Herrer maa jo nemlig ikke glemme, at Fæsteforpligtelsen lovligen hviler, ikke paa Jorden, men paa Gaarden“. Forsaavidt denne Sætning er den ærede Ministers Mening, og den tillige er aldeles korrekt, saa er Ministerens Ændringsforslag altsaa en fuld Forandring af den bestaaende Retsstilstand. Nu kunde der jo siges: Men der kan jo være god Grund til at forandre den nuværende Tilstand; den Ret, som Godsæierne for Dieblirket have til at udstyffe deres Fæstegaarde, udlægge Huslodder, udlægge mindre Parceller, er maasse for stor. Men jeg maa da tillade mig at gjøre opmærksom paa, at denne Ret kunde indskrænkes med største Lethed, uden at den nugældende Ret bliver forandret i fjerneste Henseende. Det er jo tilstrækkeligt, at den særegne Undtagelsesret, som Godsæierne fremfor enhver Besidder af en Bondegaard have til at udstyffe en Gaard, blev fratagen dem, at Godsæierne bleve bragte ind under den almindelige Lovgivnings Bestemmelser i Forordningen af 3die December